

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Măsurile netranzabile nu se primesc. Manuscrisurile se returnează.
Birourile de abonațiuni:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Eduard Moser, Hauserstein & Vogler
(Olo Maas), Heinrich Schalek, Alois
Bernoldi, M. Dufes, A. Oppel, J. Jan-
iszberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Meier, Eckstein, Bernat;
în Frankfurt G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garondă pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL III

„Gazeta” ieșe în fie-care zi
Abonamente pentru Anul I-Ungar
Pe un an 12 fl., pe șase lun
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prentu are și la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 83.

Brașov, Vineri 14 (26) Aprilie

1889.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl., pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe an 2 fl. pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domni, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Nouă agitațiune unguresc.

În ajunul Invierii Domnului, foia ungurescă „Budapesti Hirlet” a surprins pe cetitorii săi cu următorul articol, pe care îl reproducem în întreg cuprinsul său, pentru că el este o nouă dovadă despre răutatea cu care șovinismul ungar neltească și agitază în contra naționalității române:

Se susține, că Vancea, metropoliul dela Blașiu, ar fi dîș într'o adunare — după cum ni-se scrie nouă — că „pe Unguri și fără de arme îi putem cuceri; trebuie cumpărată totă proprietatea, căci alu cui este pământul, alu acela e patria și cu timpul mare parte a Ardélului va veni în mâna Valachilor”. Aceste cuvinte ori le-a dîș capul bisericii greco-catolice, ori nu le-a dîș, ele însă sînt adevărate. Nici Bismarck n'a dîș altu ceva, când a hotărît să cumpere în Posen proprietățile nobililor poloni și aceea să le împartă între țărani germani pe lângă amortisare îndelungată, spre care scopu Germania a întemeiatu o bancă deosebită, amăsura voinței cancelarului. Totu această politică o urmăz, cu mai multă brutalitate, și Rușii și Slavii de mēdă-și, cari puru și simplu confiscă într'unu locu proprietățile Polonilor, în altu locu pe ale Turcilor și le liciteză între sine cu preț de batjocură. Streinilor nu le este iertat a-le cumpăra. Și în România s'au luat dispozițiune prin lege ca pământul să nu ajungă în mâni streine.

La noi în Ungaria nimenea nu și-a bătut capul cu aceea, că alu cui s'au fi pământul patriei: să rămână alu Maghiarilor, ori nu. Pe căți proprietari de pământ se nimicesc, pe atăți cumpărători vinu din străinătate, din Austria, ori cine scie de unde și în ultimii decenii multe, multe mii de jugere, care au fost proprietatea Maghiarilor, au trecut în mânele Nemaghiarilor, despre cari nu tōdeuna este sigură, că voru deveni bunu Maghiari.

E lucru natural, că în modul acesta se voru vinde multu mai multe proprietăți mijlocii și mari, decâtu micu parțelē țărănescu, deoțce cumpărătorii acestora sînt mai cu sēmă totu din

același sat, pe când proprietățile mai mari sînt de o valōre comercială mai generală. Mai departe, multu mai rar se întemplă, ca proprietatea mare să se cumpere și să se împartă, decâtu ca parcele mici să se cumpere la olată și să se comaseze. În privința economică este unu procesu sănōsțu acela, prin care proprietățile de totu mari se îmbucățățesc și astfel se asigură o existență solidă nu la una, ci la mai multe familii. În astfelu de casuri și rodirea este multu mai bine, fiindcă însuși proprietarul își lucrēz pământul sēu.

Acum însă noi nu vorbim despre politică economică, ci privim lucrul din punctul de vedere alu politice de stat și naționale. În statu classa mijlocie este unu factoru politic și socialu mai puternic decâtu țărănimea, deoțce inteligența lui este mai superioară, creșterea lui, tendințele și independența lui este mai mare și astfel elu este chematū a purta rolul conducătoru. Fără proprietate de pământ această classa mijlocie devine unu proletariatu nemeșescu și nu și poate esercia asupra poporului de rēnd influința, pe care ar esercia-o când ar avē proprietate. Acesta o esperiamu pretutindenea și cu deosebire în timpul mai nou în Ungaria, de când se nimicesce nobilimea, care timp de seculi a susținut statul. Chiar și acolo însă, unde se află o națiune unitară, disparițiunea proprietății mijlocii sēu deșea ei preschimbare numai intru atăta nu este periculōsă, încātū pământul erăși trece numai în mâna unui Franceșu, Italianu sēu Germanu și prin urmare acesta este indiferentū pentru patriă. Ei, dēr în Irlanda de pildă nu este totu una, decă pământul este alu Englesilor ori alu Irlandezilor. Astfelu de cestiuni agrare potū să provină în Ungaria și este mare periculū naționalu, decă Maghiarii își pierdū proprietățile lor de pământ și acelea ajungū în mâna naționalităților. În țera de Josu (Alföld) e forțe îmbucurătoru, că o anumită comună cumpără o pustă și aceea o împarte în cātune, dēr decă în Liptó, Torocz sēu în Ardealu domni maghiari de pământ se nimicesc și proprietățile lor le cumpără și le parțelēză bănci panslaviste sēu valache: această împrejurare din punctul de vedere alu statului maghiarū numai că nu se poate numi îmbucurătoare.

O corespondență ce amu primitu din Transilvania, ne împartășese triste date în astă privință. Că sîntu ore aceste date autentice, asta n'o putem sci, dēr cumcă sîntu de bună-credință, această o presupunem. Astfelu ni-se comunică, că proprietatea baronului Szentkereszty dela Vidrasu, depărtare de 2 ore de Tergu-Muresului, au cumpăratu în anul trecutū Valachii dela Blașu cu 123 de mii florini, ér acum, în anul acesta, au cumpăratu marea proprietate a contelui Toldalagy dela Ercea. După cum se aude, ei au de gând să împartă aceste proprietăți în parțele de câte 10 jugere pe sēma Valachilor greco-catolici cu amortisare de două decu de ani și în scopul acestei colonisării în tōte parțile sîntu în mișcare agenți, cari umblă să căștige cumpărătoru potrivit.

Nici prin gându nu ne trece, ca această să li-o luăm în nume de rēu Va-

lachiloru, ei potū s'o facă acesta în interesul lorū propriu; totu așa de firescū lucru este și aceea, că cine pune în vëndare o proprietate, pentru ceea ce poate să aibă motive fundate, acelaia o vinde, care-i dă mai multu pentru ea. Noi avem să ne plāngemū contra Maghiarilor, contra guvernului, contra băncilor, contra „Kulturegylet”-ulu, pentru că nu bagă de sēmă și nu îngrijescū, ca pământul Maghiarilor, decă e de vëndare, erăși în mâna Maghiarilor să ajungă. Precum la Ercea se potū colonisa Valachi, totu așa s'ar putē aduce acolo Sēci și Maghiari. Nu numai acolo, ci peste totu în Câmpia, unde se află de vëndare destule proprietăți asemenea celorlū amintite, dēr nimenea nu se gândesce la aceea, că ar trebui să purcēmă astfelu, după cum sfătuesce și după cum arată Bismarck și Vancea. „Kulturegylet”-ulu ardelenescū să fiă atentū și asupra unorū asemenea preschimbări a proprietăților; speculațiune cu proprietățile ce-i dreptu elu nu poate să facă, dēr poate să și valideze influința sa în ceea ce privește interesul naționalu.

E mare necazū, că tocmai în Ardélu raporturile creditelor agrare sîntu tocmai așa de rele, încātū nu poate succede a se conserva proprietățile pe sēma familiilor ungurescu pe lângă unu creditu eființu. Adese-ori s'a atrasu atențiunea guvernului asupra acestei împrejurări din partea fidelilor săi partizani, cari mai virtosū sîntu din Ardélu, — dēr înzadarū. La altceva se gândesce guvernul și nu la susținerea naționalității ungurescu. Au cerutū și ajutorul institutului de creditu agrarū ungurescu ca să fiă cu mai multă promptitudine și luare aminte asupra proprietăților din Ardélu, dēr acestu institutū de creditu național, „de binefacere publică” și-a închis caselle dinaintea cerurilor ardene și astfel proprietățile nemeșescu ale Ungurilor din Ardélu se perdū una după alta. Și experiența arată, că în Ardélu mai virtosū se îmbogățescū Valachii și aceștia cumpără cele mai multe proprietăți.

La noi în Ungaria, decă cineva cumpără proprietate, îi place a se alătura la classa proprietarilor; în Ardélu societatea valahă se eschide și formēză societate deosebită, din asta causă acolo pericolul este și mai mare ca la noi.

Din valahisarea Ardélului potē să urmeze perderea Ardélului, sēu celū puținū încurajarea acelora, cari voescū să rupă Ardélul de Ungaria. A preveni această, este problema vrednică a politiciilor maghari.

Foia ungurescă „Erdélyi Hirado” din Clușiu vorbește cu multă însuflețire despre cuprinsul acestui articol și se unesce intru a condamna guvernul, dîcēndū că: „Decă Valahimea se va lua după cuvintele Metropolitului Vancea, guvernul va privi cu mânele în sîn cu ei în modul acesta pornescū fără de arme contra noastră grōznicul rēșboiu.”

Vomū reveni asupra acestorū uneltiri ale agitatorilor ungarū în contra poporului românū.

„Germanii despre Unguri.”

Sub acestu titlu publică „Budapesti Hirlet” Nr. 104 unu articolu, în care

se ocupă de cele ce au scrisu foile oficiose germane în urma desbaterilor din dieta ungurescă asupra legei militare.

„Nordd. Allg. Ztg.” de pildă laudă pe contele Andrassy pentru vorbirea ce a ținut-o în camera magnatilor susținēndū legea militară și limba germană în armata comună.

„Magdeburger Ztg.”, care e inspirată de ministerul de externe din Berlīn, a scrisu sub titlul: „Răsturnarea politice maghiare de rassă” unu articolu forțe interesantū, în care se dîce, că după spusele celorlū cari cunoscū referințele, regele Franciscu Iosifu ar fi pus capētū și fără cunoscutele demonstrațiuni de stradă erei existente dela 1876, dēr n'a vrutū să se retragă dinaintea demonstrațiilor de stradă și în această treburē să i dai deplină dreptate. Dēr tocmai cu acesta s'a sigilatū nu numai sfēșitul facticū, ci și sfēșitul moralu alu sistemului, căci ce felu de ministru este acela, pe care-lu ține numai plebea de pe strade?” (Acestu pasagiu tradusū din nemșesce în unguresce e cam confusū. Red. Gaz.)

Foia germană mai declară, că principiele austriace consideră, că a venitū timpulū, să facă acum, când au căpētātū puterea militară, o nouă încercare cu Ungaria, pentru că domnitorul nu potē admite kosovianismul antidinasticū, și fiindcă tocmai Ungaria trebuie să formeze unu stăvilārū în contra potopului slavū, după sistemul usatū alu lui Tisza, maghiarismul nu se mai potē urca în acestu statū.... În urma esecelor politice de rassă a maghiarismului, idea de statū maghiarū se omōră ea însăși pe sine și urmēz: ori federalismul negru-galbenū, ori în loculū ideii de naționalitate maghiară idea de statū ungarū („înlocuirea încercată a rassei maghiare prin idea de statū ungarū”); a ținē la dualismū și la idea de statū ungarū, dēr a părăsi netemeinica politică maghiară de rassă.

Foia ungurescă s'a necājitu focu de aceste perspective pentru viitoru. Dîce că ordinațiunea lui Csaky, articolul lui Spectatorul din „Nemzet” și foia sa volantă contra șovinismului maghiarū, vorbirea lui Andrassy, rezultatul votului: tōte caută a stîrpi idea de statū maghiar din statul ungarū, păstrāndu-se dualismul, și a nimici alipirea de limba maghiară și egemonia rassei maghiare; se susține corpulū Ungariei, dēr i-se stricā sufletulū.

„Dēr — încheiă foia ungurescă — socotēla are o greșelă: că și noi vomū fi acolo. Națiunea maghiară nu se predă așa ușorū nici lui Tisza, nici succesurilorū săi. Și aci pe acestu pământu numai o ideă de statū potē fi: Ungaria nu potē fi altcum decâtu maghiar și de aceea să fiă maghiar, pentru ca să se mențină ca statū.”

Fără a mai face vre-o observațiune la espectorările șovinistice din urmă ale foiei ungurescu, care n'au nici o valōre, ne mărginimū a semnala vocile de mai sus, ca să se vadă cum e judecată în Viena și în străinătate politica maghiarismului violentū. Pentru „liberalul” și „constituționalul” regimū ungurescu nu potē fi de locu măgulitorū, când i-se dă a înțelege, că trebuie să i-se pună capētū politice de maghiarisare și de asuprire a naționalităților nemaghiare.

Pofte rusești.

O corespondență adresată din Petersburg către „Politische Correspondenz“ constată, că presa și cercurile oficiale ruse au primit cu o sinceră satisfacție venirea la putere a cabinetului Cargiu, care face să se speră că România se va apropia de Rusia. Cu toate acestea diarele ruse recomandă o rezervă óre-care dîcîndu, că decă guvernul român are simpatii pentru Rusia, el trebuie să combată continuarea fortificațiilor și să insiste ca moștenitorul tronului, prințul Ferdinand de Hohenzollern, să îmbrățișeze religia ortodoxă. Inse cabinetul rus se va abține delá orî-ce demersu ce ar putea fi considerat ca un amestec în afacerile înterîore ale României. — ȘI vorú pune Rusii pofta 'n cuiu.

Boulangere în Londra.

O telegramă de ađi ne comunică despre sosirea lui Boulanger în Londra. Generalul n'a fostú espulsatú din Belgia, precum ne spunea și o telegramă de ieri, că se va întoroe chiar în curîndú la Bruzella. „Neue freie Presse“ dîce, că guvernul Belgiei l'a rugatú în modulú celú mai cruțătorú pe Boulanger să părăsescă Bruzella, înse numai la stăruința guvernului francesú. Diarele boulangiste dîcú, că Boulanger s'a dusú numai pentru câteva țîle la Londra, ca să prezideze unú banchetú celú dau Francesii de acolo și apoi se întoroe la Bruzella.

SCIRILE PILEI.

Ciangăii se mișcá. Așa spunú diarele unguresci, că Ciangăii din Bucovina și Moldova erăși au începutú a se mișca. Cătu mai curîndú se dîce, că vorú veni de acolo pentru a se colonisa în Ardélú ca la 150 familii de Ciangăi, carú toți se află în bună stare materială. Ministeriul ungurescu de finanțe l'a datú respectivilorú Ciangăi spre scopulú acesta locuri din domeniile statului cu prețuri moderate, pe carú unii le vorú plăti în rate, er cei mai mulți cu bani gata. Ca la 100 familii se vorú colonisa, precum amú spusú, în Deva, er celeraltele la Hunedóra. Parte din pămînturile destinate pe sema lorú s'au și séménatú deja și asemenea suntú aprópe gata și locuințele destinate pentru ei. Se vede că agitatorii Kulturegyletiști orí l-au tainitú acestorú Ciangăi pătaniile celorú carú s'au întorsú în Bucovina cerșîndú, orí le-au mințitú că „nu suntú adevérate“ cele ce se scriu, orí au aruncatú vina totú asupra lorú. Așa e când omulú își voește peirea. Ce privesce pe Ciangăii din Moldova, numai foile din România ne potú spune, decă agitațiunile și unețirile kulturegyletiste au pētrunsú și p'acolo.

Din comitatul Bistrița-Násედú. Comisiunea administrativă a acestui comitatú cu scrisórea Nr. 866 d. d. 8 Aprilú 1889, încunoscinteză senatele scol. comunale din comunele în carú deja s'au înființatú acestú soi de școle, cumcă fișpanulú Banffy a recomandatú suma de 50 fl. v. a. ca remunerațiune pentru acei 2 învățatori comunali, carú în decursulú anului școl. 1889—90 vorú documenta, prin inspectorulú reg. ung. școl. din Bistrița, unú mai bunú progres în propunerea limbei maghiare. Va fi sperîndú pașa, că pe acéstă cale își va ajunge cătu mai în grabă scopulú celú urmăresce? Cătu e hăulú nu!

Oficeri la glóte. Ministrulú ungurescu de honveđi cu data de 1 Aprilie a publicatú unú regulamentú cu privire la organizarea cursurilor de oficeri pentru glóte și la dobîndirea posturilor de oficeri la glóte. In sensulú acestui regulamentú acei foști militari (foști oficeri și suboficeri), carú nu mai suntú obligați la serviciulú militarú, se denumescú ofi-

ceri la glóte, decă în fiecare anú se presentă pánă la 1 Octombree, pe cătu e cu puțință în persónă, la comanda pentru glóte a celui ceretú, pe alú căruia teritoriul se află, cu scopulú de a cere acestú postú. Mai departe acei ostași de rîndú, carú au eșitú dela miliție, precum și acei locuitori ai patriei, carú n'au fostú apti pentru serviciulú militarú și carú n'au a se mai presenta la asentare, dupá absolvirea cursului de oficeri la glóte vorú fi de asemenea numiți oficeri de glóte. Cererile pentru a intra în școle de oficeri la glóte suntú a se înainta, scutite de timbru, la comanda pentru glóte a respectivului cerc în care locuiesc, celú multú pánă la 1 Maiu a. c.

Ședința publică. Societatea literară „Virtus Romana Rediviva“ a junimei studióse dela gimnasiulú superiorú rom. gr. cat. din Násედú invită la ședința publică ce se va ține în localitatea Reuniunei de lectură în Násעדú la 27 Aprilie 1889. Inceputulú precisú la 7 óre s'era. Programa: 1. „Marșú românescú“, esecutatú de musica studențilorú 2. „Cuvîntú de deschidere“ rostítú de președintele societății Iónú Păcurariu stud. de cl. VIII gim. 3. Influxuța protestantismului în literatura română, disertațiune de Oct. Popescu studentú de classa VIII gimnasială. 4. Inima de Románú, poesiă și melodiă de C. Porumbescu, corú mixt. 5. „Frații Jderi“, poesiă de V. Alexandri, declamațiune de Nicolau Tancu stud. de cl. VII. gim. 7. „Jalea“, poesiă de D. Bolintianu; melodiă de C. Auner, solo de voce de Vasilie Nacu stud. de cl. VIII. 7. „Charlotta Corday“, narațiune istorică de Nicolau Popoviciu stud. de cl. VII. gim. 8. „Serenadă“, operă de Fr. Schubert, solo de flaută de Alexandru Maiereanu stud. cl. VIII. gim. 9. „Liberatarea“, poesiă de Gorschy, declamațiune de Octaviu Utalea stud. de cl. VIII gimn. 10. „Cântecú ostășescú“ chorú mixtú. 11. „Despre halucinațiuni“, disertațiune de Iónú Păcurariu stud. de cl. VIII gimn. 12. „Dorú de mare“, poesiă de I. Nenișescu; melodiă de I. Mureșianu, solo de voce de Aureliu Moțiocu stud. de cl. VIII gimn. 13. „Clopoțelulú fericirei“, poesiă de J. G. Seidl, declamațiune de Iónú Mititeanu stud. de cl. VII. gimn. 14. „Il Trovatore“, operă de Verdi, esecutatú de musica studențilorú, 15. „Cuvîntú de închidere“, rostítú de vice-președintele societății Titu Popú stud de cl. VII gimn.

Teatru de diletanți. În Bocșa-montană s'au jucatú în 22 Aprilie nou pieșele „Nobila cerșítore“, comediă, și „Florinú și Florica“, vodevil, ambele de V. Alexandri. Dupá aceea a urmatú jocú.

Prelegere dramatică va da Vineri în 26 Aprilie n. 1889 magistrulú de prelegeri George Biagosch, în sala școlii ev. de fete din locú. Programa: 1) Shakespeare: Iuliu Cesarú, mare scenă. 2) Heine: Seegespenst. 3) Prinz Emil ú Schónaich-Carolath: Sulamita. 4) Baumbach: Tempora mutantur. 5) Gellert: Die Widersprecherin. 6) Fritz Reuter: Ut de Franzosentid. Inceputulú la 7 1/2 ore. Prețulú locurilorú: cercele 1 fl., scaunú 70 cr., intrarea 50 cr. Bilete se află de vîndare în librăria Albrecht și Zillich.

Teatru și concertú. În 28 Aprilie n. se va arangia în comuna Izvinú unú concertú împreunatú cu piesa teatrală: „Nunta țeránescă“; se vorú produce și clasicile jocuri naționale „Călușarulú“ și „Bătuta“. Venitulú e destinatú în favórea corului. Suprasolvirile se vorú chita cu mulțămítă pe cale diaristică. Programa: 1) O vorbire ocașională va rostí președintele corului. 2) Motto: „Cântarea ne însufleșce“, în quartetú. 3) Junimea parisiană“, quartetú. 4) „Cântecú vînătorescu“, quartetú. 5) „Poporulú românú“, poesiă de I. Vulcanú, va declama coristulú Ioanú Gruescu. 6)

„Hora Sinaiei“, corú micstú. 7) „Luntrașulú“, corú micstú. 8) „Mulți aní“. 9) Piesa teatrală: „Nunta țeránescă“. 10) Jocurile „Călușarulú“ și „Bătuta“ se vorú produce prin 11 coriști. Urměză danțulú.

Turburările în Viena.

În serbătorile Pascilorú a fostú, precum s'a vîduťú din telegrama de er, marí turburări în Viena.

Visitii dela tramvai, vîdîndú că nu li-se ia în sémă cererea lorú de a li-se reduce órele de lucru și a li-se spori léfa, au hotoritú să facă grevă și pentru acésta au alesú serbătorile Pascilorú. Nu-i vorbă, n'au isbutitú să ínterupă comunicațiune pe tóte liniile, dér totuși comunicațiunea a fostú mîrginită și turburată în modú simțitorú. Cu tóte astea publiculú simpatizează cu mișcarea visitiilorú, și doresce să li-se împlinescă cererile din partea societății tramvaiului. Luní greva a degeneratú în excese, care s'au repetitú Marți în măsura și mai mare, dér de astădatá au luatú parte la ele și poporú. Încă Duminecă chiar a trebuitú să eșă oștirea ca să facă liniște, er Marți a trebuitú să facă soldații usú de arme.

Mișcarea a începutú Duminecă în cerculú Favoriten. Organele polițienesci, care au încercatú să îpedece mișcarea, au fostú amenințate și atacate, așa că pela 9 1/2 óre s'era eșirú doué escadróne de dragoni, carú făcîndú usú de sábii cu mare greutate putură curăți stradele și să restabilescă liniștea pela međulú nopții.

Încă de dimineță erau aședate pe strade patrule de polițiști, căci poliția luase tóte măsurile pentru a împedeca turburările. Deodatá începura a năváli din tóte părțile lucrători în grupe, între carú se aflau și femei de ale visitiilorú greviști. Abia trecú celú dintăiu tramvaiu peste linia gardei de siguranță, și mulțimea începú să strige, să ínjure pe visitii și pe conductorii tramvaiurilorú, și să í amenințe. Petriile curgeú plóia asupra tramvaiurilorú spărgîndú-le ferestrele, er dula unú tramvaiu au deshămatú greviștii caii și au silitú pe visitiulú să se întorcă îndérstú acasă. Polițiștii călăreți nu putură face nimicú contra mulțimeii. Cățiva greviști au ținutú mulțimeii discursuri pe strade provocînd'ó se ia pozițiă în contra capitaliștilorú jidovi, și peste totú în contra jidovilorú. Poliția íntervenindú, a fostú insultată și bătută cu petri. Abia dupá o luptă cu sábiile scóse putură polițiștii să libereze comunicațiunea. Șese polițiști au fostú raniți cu petri.

S'era escesele s'au repetitú, poliția fú erăși bombardatá cu petri, așa că din nou fú silitá să facă ordine cu sábiile. Unú mare numărú de greviști se retraseră în birturi și de aci aruncară pe usi și pe ferestri cu sticle de bere și de vinú în polițiști. Pe la 10 óre eși unú escadrónú de dragoni, care fú primitú cu sburături de petri. Atunci călăreții scoseră sábiile și lovindú în drépta și'n stînga făcură încátva locú. Numai pe la međulú nopții se făcú liniște. Suntú mulți raniți și multe arestări s'au făcutú.

A patra aniversare a morții lui C. A. Rosetti.

„Románulú“ apărutú în ziua de 8 Aprilie pentru serbătorile Pascilorú e dedicatú memoriei neuitatului C. A. Rosetti.

Ilustrațiunea de pe pagina întăiu este o reproducere a unei gravuri, care a fostú fôrte răspîdită în timpulú revoluțiunii din 1848. Pentru a face să rămánă íntipăritá în inima tuturorú Románilorú ziua, în care poporulú capitalei României a arsú regulamentulú organicú alú Muscalilorú și archondologia boerescă, pictorulú Rosenthal desemnă schița, de care vorbimú și care a fostú trasă în mai multe mii de esemplare.

Gravura represintă spîndurarea pri-

velegiurilorú și a vechilorú instituțiunii, scuturarea jugului streinú, spîndurátorea stă ridicată în fața vechilorú boeri. Dêsupra ei stă încrustatú trecutulú Románilorú: Regulamentú și Archondologiá, în fața i suntú drapelele viitorului, pe carú stau íntipărite aspirațiunile poporului: Libertate, Fraternitate, Dreptate. La stînga spîndurátorei stau membrii revoluțiunii române, printre carú se distingú fôrte bine C. A. Rosetti, Eliadú, Tel. Golescu, D. Brătianu. În drépta stă unú ursú îmbrăcatú în uniformă rusescă, care represintă pe generalulú muscălescú Duhamel. Elú este urcatú pe spîndurátore de cătră democrații románii.

Textulú acestui nímêrtú din „Románulú“ îlú formeză interesanți articuli, mai toți eșiți din pēna mareii cetățîntú românú C. A. Rosetti.

Amicii și aderenții principiilorú mari românesci ce le-a profesatú Rosetti, au făcutú și în ziua de 8 Aprilie a. c., ca și în alți aní, unú peregrinagiu la mormântulú lui. Așa se venerěză memoria marilorú patrióti românii.

Sinodulú prot. gr. cat. alú Clușului.

Procesú verbalú,

Susceputú în Sinodulú prot. gr. cat. alú Clușului ținutú în 3 Aprilie 1889 sub presiulú ordinariú alú Rever. D-nú protopopú Gavrilú Popú.

Conformú convocării Reverendisimului D-nú protop., preoții tractuali coadunându-se în ziua acésta la Sinodú tract. la 9 óre s'a celebratú s. liturgiá servindú notariulú tract. M. On. D-nú Basiliu Podóbă, er ca lectorú teol. abs. Ioanú Nicóră. Dupá s. liturgiá toți preoții s'au mărturisitú alegîndúși de confesari pe M. On. D-nú Ioanú Podóbă parochulú Topei deș. și Basiliu Balánú parochulú S. Pauli ung.

Dupá acésta parochulú Feurdului a ținutú o ehortațiune cătră preoți arătîndú mijlócele prin carú se se escite adevérata pietate în ascultători cu ocașiunea sevîrsirei funcțiunilorú religiose. Cuvîntarea a fostú bine lucratá și bine primitá de cătră ascultători.

1) Sevîrsîndú-se acestea tóte, preoții s'au adunatú în sala „casinei române de lectură“ unde mai 'nainte de tóte s'a ínvocatú ajutorulú spir. sántu.

Dupá acésta Reverend. Domnú Protopopú prin o cuvîntare acomodatá arătîndú între altele necesitatea sinodaliității în s. nóstră biserică și accentuîndú scirea cea ímbucurátore, că Escel. Sa Pré Sántítulú Domnú Metropolítú prin cerculú. Cons. din 1 Ian. a. c. Nr. 721—1889 s'a îndurată a ne pune în prospect ținerea sínódelorú nóstre dorite de toți, — dechiará adunarea sinodală de deschisă.

Sinodulú îi rěspunde prin: „Să trăescă.“

2) Presidiulú aduce la cunoscintă trista scire, că în decursulú anului trecutú 1888 neîndurata mórte a răpitú dintre noi pe neuitatulú canonicú și fostú protopopú alú Clușului I. F. Negruțiu. Face cunoscutú ven. clerú tractualú, că tractulú nostru a fostú reprezentatú la ínmormîntare prin not. tract. M. On. D. Basiliu Podóbă, care dímpreună cu reprezentantulú parochiei Clușiu II. Sa Ladislau Vaida a depusú câteva o cununápe mormîntulú iubitului defunctú.

Propune ca ven. sinodú să ía actú despre acestú lucru și să își arete reverința prin sculare și íntonîndú: Vecnica lui amintire și Dumneđu se-lú ierte și repauseze!

Toți membrii se scólá și íntonéză vecnica lui amintire și Dumneđu se-lú ierte și repauseze.

3) S'a cetítú procesulú verbalú din 1 Noembrie 1888. S'a verificatú fără observațiune.

4) Not. tract. Basiliu Podóbă propune, ca pe viitorú să se verifice procesulú verbalú alú Sinodului nostru índată dupá ședința, căci prin acésta de o parte se căștigă din timpú, de altá parte, fiindú procesulú verbalú verificatú, decisiunile din elú se potú și esecuta mai curîndú.

Se primisce și cu verificarea proceselorú verbalí se însarcineză membrii comitetului fondului cultului în viitorú.

5. Se purcede la verificarea membrilorú sinodali. Se constatéză presența celorú 29 membri. Absenți suntú ca morboși și prin urmare ca scusați M. O. Domnú preoți din Feneșulú sășescú N. Popú, Berindú, Ticú și Macicașiu.

6. Cassarulú tractului M. O. Domnú Ioanú Popú raportéză despre starea fon-

dului cultului. Din raportul rezultat, că pe anul 1888 s'a încasat suma de 219 fl., s'a erogat suma de 223 fl., statul activ al fondului este 3568 fl. 67 cr., statul pasiv 367 fl.

Servesc spre sciință și se decide a se preda comisiei însărcinate cu vederea socotelor tractuale.

7. Cassariul fondului pentru ajutoarea preoților tractuali în casă de morbu și mörte, Basiliu Podöbä, raportezä despre starea fondului. Din raportul rezultat, că în anii trecuți s'au încasat 327 fl., s'au erogat 6 fl. 20 cr.; statul activ al fondului cu începutul anului 1889 este 375 fl.

Spre sciință. Rațiunile se predau comisiei censurătoare, care stă din membri: M. O. D. Nicolau Popu din Clușiu-Mănăștur, Gavrilă Popu din Fehleacu și Iuliu Vlasa din Feneșu.

8. Cu respectul la fundatiunea începută prin Escelența Sa Pre Săntitulă Domnă Metropolită Dr. Ioan Vancea comunicată clerului archidieceșan prin ven. cercul. din 1 Ian. 1880 Nr. 721 - 1889, Sinodul cu unanimitate ia următoarea rezoluțiune:

1. Sinodul aduce prin această ferbinte mulțamită Pré Săn. D-nă Metropolită Dr. Ioan Vancea pentru noul sacrificiu, că a depus pe altarul s. biserice 5000 fl. v. a. ca începutul unui fond pentru preoții invalidi (deficienți).

2. Sinodul voteză recunoștință Escelenței Sale pentru mângäierea ee a făcut-o clerului și poporului prin aceea, că ni-a pus în prospectul ținerea sinodelor prescrie și de s. canone.

3. Sinodul rogă pe Escelența Sa să se îndure a adauge suma cea de 5000 fl. v. a. la fondul vechiu al preoților invalidi (deficienți) și al preoțeselor vëduve, ca așa să nu fiä 2 fonduri cu una și aceeași menire.

4. Sinodul rogă pe Escelența Sa să se îndure a dispune elaborarea unui proiect de statute pentru pensionarea nu numai a preoților, cari devin invalidi (deficienți), ci considerändu că în s. noastră biserică cu förte puține excepțiuni preoții sunt cäștoriiți, în proiectul acela să se reguleze și pensionarea preoțeselor vëduve și a orfanilor de preoți, pentru ca să nu fiä siliți după mörtea soților lor și respective a părinților lor să se bage servitori și servitöre cei mai mulți.

5. În proiectul acela să se reguleze referința preoților invalidi (deficienți) și a preoțeselor vëduve, precum și a orfanilor de preoți de până aci.

Apoi să se fixeze taxele ce le voru avé de solvită toți preoții, câtu timp sunt apti de a purta oficiu bisericesc. Să se satorască momentul acela, când are cineva dreptu de a se folosi de beneficiul fondului de pensiune.

Töte aceste după norma statutelor altor confesiuni și în special după norma statutelor votate de dieta țerei pentru pensionarea învățătorilor populari. Tacele preoților să nu fiä mai mici de 5 fl. v. a. pe an, cari credem, că decă un învățător este în stare să-i plătescă din modestul său salariu, cu atât mai vërtosü pöte fi în stare a-i plăti un preot pentru asigurarea viitorului și al familiei sale. Fiä-care preot să aibă o cărticică în care să se inducă regulat solvirea tacei, care în decursul anului se o pötă plăti când va voi.

6. Considerändu că inșai sf. scripură dize, că celü ce servesc altarului dela altar să și trãiescă, Sinodul rogă pe Escelența Sa ca pentru fondul acesta să se pună o tacsă moderată și pe averile bisericesci și încätu și d-nii profesori din Blașiu sunt și voru fi membrii acestui fond, și pe fondul basilitanu.

7. Fiind că până acuma au contribuit la fondul invalidilor (deficienților) și prea on. domni protopopi și profesori gimn., să se reguleze în proiectul amintit și drepturile și obligațiunile acestora.

8. Sinodul rogă pe Escelența Sa ca amintitul proiect să se îndure a-l comunica cu clerul înainte de a se ține sinodul archidieceșan, ca fiecare să-l pötă studia și apreția.

9. Sinodul se promite prin această solemnă, că statutele ce se voru face și primi în sinodul archidieceșan le va primi și considera de obligatöre pentru sine pentru totdeuna.

9. După ce Ven. Cons. Metr. prin cercul. seu din 2 Ianuarie 1888 Nr. 1717 demandä a se procura dela cărtile fundare estrase autentice despre töte averile bisericesci și scol., sinodul a luat următoarea rezoluțiune în respectul acesta:

Considerändu, că căștigarea estraselor autentice prin conducătorii căr-

ților fundare este împreunată cu spese förte însemnate, avëndu numai acestu tractu a spesa apröe la 400 fl. v. a.; considerändu, că această sumä după amintitul cercularü este de a se plăti totu la 10 ani; considerändu că prin aceste spese se îngreuzeä förte bugetele bis. și scoliei: Sinodul din aceste consideratiuni rogä pe Ven. Consis. să binevoiescă a-și modifica ordinațiunea süst memorată întrü acolo, ca estrasele amintite să se pötă face în comuna cu ocaziunea visitațiunilor canonicë protopopesci.

10. Presidiul face cunoscutu, că după regulamentul trimis din partea Ven. Consis. cu cercularul süst amintit, curatorii sunt de a se alege câte pre 3 ani în preșența protopopului seu a substitutului seu. Propune ca pentru încunjurarea speselor alegerile aceste să se amâne în totu locul până când se va face visitațiunea canonică protopopescă anuală.

Se primesce și se decide ca numai acolo să se facä alegerile mai curëndu, unde ar fi necesitate imperativă.

11. De eshortante pe anul venitor se însinuă și se aclamă: M. On. Domnă Ioan Topan cu parochul Dretei.

12. Presidiul face cunoscutu, ca pentru însinuarea rescumpëräi regateilor bis. și scolare din tractu s'a alesu advocatü, căruia i-sau și predat töte documentele sosite până aci la of. protop.

Se ia spre sciință și se decide, ca documentele ce nu sunt trimise până acuma preoții să le trimită câtu de curëndu pentru ca să se încunjure neplăcerile și daunele ce potü urma.

13. Presidiul relatezä ven. sinodu, că în decursul anului 1888 în tractul nostru s'au născut 1124 și au repausat 796, crescömentul este 328 suflete. Provöcä pe preoții tract., pentrucă acest crescömentü să fiä stabilü să nu inceteze a îndemna pe poporü cu töte ocaziunea la iubirea de curețeniä, la încunjurarea bëtürei de vinarsü și la diligință în ocupațiunile sale economice, că töte acestea contribuie la vitalitatea poporului nostru.

Se ia spre plăcutä sciință.

14. Ioan Podöbä parochul Topei propune ca tractul nostru să deschidä o scölă de cantu bis. de öre ce din di in di și se împușineză cantorii cei bunți și această împrejurare contribuie förte multu la nefrequentarea s. biserice din partea poporului.

Sinodul primesce în principiu această propunere, der realizarea ei deocamdată o amănä, până când fondul cultului va fi în stare să supörte spesele împreunate cu deschiderea școliei de cântări.

După aceste presidiul, mulțamindu ven. cleru tractualu pentru viulu interes ce l'a arätat în decursul desbaterilor, declarä ședința sinodală de încheiată.

Datä ca deasupra

Gavrilă Popu, președ. A. Cosma, notaru sinod. S'a cetitü și verificatü.

Comisiunea verificatöre: Iuliu Vlasa, Ioan Popu, Basiliu Podöbä.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Becleanu, lângä Fägärașu, 15 Aprilie 1889.

Domnule Redactorü! Nenorocirile între ömeni sunt atätu de dese, încätu mai pe töte ziua cetimü în dñare sciri triste despre esundäri, incendiuri, ș. a. Pe câtu de îngrozitöre este pe deoparte scirea, care ne aduce la cunoscință astfel de întâmpläri fatale, ce ne pune înainte unöri familii întregi cari eri erau fericite sub acoperemöntul casei lorü, ér ađi ele sunt despoiate de existență, römase pe strade, göle, cum au putut scăpa de focul mistuitöru, cu atât mai dulce trebuie să fiä mângäierea sufletescă a noastră de altä parte, când vedem, că față cu puterea elementului distrugëtöru, față cu nenorocirile sorții nemilöse, omul a invinsu, pricepëndu principiile lui Christosu, deschidändu-și brațele cu cari încăldeșce și ridicä pe frații săi din nenorociri.

În anii din urmă mai multe comune, între cari și comuna Becleanü, au suferitü daune însemnate prin incendiuri, multor familii nu li-a römäsü nimicü, au trebuitü să se adäpostescä sub acoperemöntu streinü.

Inteligența din Fägärașu, constitündu unü comitetu în anul trecutü pentru adunarea de ajutöre pentru cei arși, acesta a făcutü unü apelü și la stimata

Redacțiune a „Gazetei Transilvaniei”. Apelulü avü frumosul rezultatü ce-lü vëdurämü în 14 Aprilie a. c. Incă cu 8 dñile mai nainte d-lü protonotaru Ioan Turcu din Fägärașu a invitatü pe notariu cercualü a compune liste despre cei dăunați prin focü; în 14 Aprilie d-lü protonotaru venindü în persönă a distribuitü frumösa sumä de 44 fl. patrușeci și patru floreni v. a. la 10 familii din Becleanü, spunëndu-le istoricul colectei și făcëndu-i atente la scopul pentru care li s'a datü banii de ajutorü.

Familiiile cari s'au împärtășitü de ajutoriu suntü:

1. Avramü Siga, primitü 4 fl., 2. Antone Copacea 5 fl., 3. Constantin Siga 4 fl., 4. Nicolae Taflanü 5 fl., 5. George Siga 4 fl., 6. Ioan Grama 4 fl., 7. George Grama 5 fl., 8. George Siga 4 fl., 9. Ioan Siga 5 fl., 10. George Bursanü 4 fl. Suma 44 fl. v. a.

În numele acestorü familii, și a comunei nostre întregi, viu, Prea stimata Domnule Redactorü, a esprima ferbinte mulțamită mai întâiu onor. comitetu pentru colect. de ajutöre din Fägäraș, și în specie d-lui protonotaru Ioan Turcu, carele a alergatü spre ajutorul nenorocilorü prin comune distribuindü ajutörele adunate, și în urmă Prea St. redacțiunii a preșuitei foi ce redigiați, a „Gaz. Transilvaniei”, carele ș-a deschisü colönele sale și a lucratü pentru adunarea de ajutöre cu bunätatea-i cunoscută.

Primescä decü toți aceștia profundele mulțamite esprese din inimile familiilorü ajutate **B.**

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS”

(Serviciulu biuroului de cores. din Pesta)

Viena, 25 Aprilie. Aserä s'au întâmplatü nouë turburări. Douë prävălii jidovesce au fostü devastate. Oștirea, care a eșitü în mare numëru, a isbutitü să împraștie pe tumultuanți.

Londra, 25 Aprilie. Boulanger a sositü aci după amedu. La garä ilü äștepta mare mulțime de ömeni salutändu-lü parte cu ovațiuni, parte cu flueräturi.

Bucuresci, 25 Aprilie. Ministerulü Catargiu a retrasü töte decretele de isgonire, ce le-a datü ministerulü de mai nainte în contra iconarilorü ruși.

Literaturä.

Cursu practicü despre cultivarea pomilorü și a frägarilorü, lucratü după alü lui Paul Gönczy pentru învățatori și privați, de Ioan Popu Reteganulü, învățatoriu. Prețulü 30 cr. Aradü 1889. Imprimeria și tipografia diecesană. — Sub acestü titlu a scosü de sub tiparu zelosulü învățatorü din Rodna-vechiä, d-lü I. P. Reteganulü, o instructivă și prea folositöre scriere economică, în mărime de 128 pag. formatü 8°. Scrierea această este cu atätu mai potrivitä scopului, cu câtu nu numai că e scrisä într'unü stilü ușörü, der e provöduță și cu mai multe desemnuri și pe lângä aceea cuprinsulü ei e espusü în formä de dialogü. Ar fi de doritü ca asemeni scrieri să pëtrunđă câtu mai multü în poporü.

DIVERSE.

Darurile țarului. Etä ca curiositate lista darurilorü ce împäratul Alexandru trimite emirului Buhariei: 1) O blană de castorü împodobită cu panglici smeuirii, cu firü și cu nasturi de pietre prețioșe; 2) Unü halatü de mätase smeuiriä, împodobitü cu horbote de aur; 3) Unü altü halatü de brocartü aurü; 4) O cingëtöre de argintü suflatü cu aurü și smälțuită, împodobită cu petrii nestimate în greutate de deșce livre; 5) Unü ibricü de argintü suflatü cu aurü, smälțuitü și cu pietre prețioșe, și unü lighianü de același metalü; 6) O pomieră de argintü, aurită

și smälțuită, pentru fructe și cofeturi, peste care se ridicä o acvilă rusescă; 7) Douë-deci și patru talere de argintü suflante cu aur; 8) O narghelea de argintü aurită și smälțuită, împodobită cu rubine, zamfire, turchise, iacinte, ametiste, topase și alte petrii nestimate; 9) Unü floconu de argintü smälțuitü pentru punerea tutunului de mestecatü; 10) Unü cerviciu de cäu compusü din 23 obiecte de argintü auritü, fiä-care cu vulturulü rusescü säpatü pe ele.

Nihilistii. Se telegrafiazä din Petersburgü dñarului „XIX-me Siöcle”, că nihilistii au intratü într'o perioadă de acțiune. Mai multe afișe tipärite, care încunoscintau dn această hotăräre luatä de hiliști, s'au introdusü tainicü în palatulü împärescü. La Vilna s'a omoritü unü agentü polițienescü. S'a gositü asupra-i o härtiä în care se dizea, că fusesc osënditü la mörte de cätără comitetulü executivü ca spionü. Inspecțiunii domiciliare s'au făcutü pretutindeni, ca să se găsescä unü depositü de bombe trimese din Zürich. În Polonia s'au făcutü areștări förte numëroșe.

Necrologü.

Subsemnații în numele lorü, alü consängenilorü, afinilorü, cumnațilorü, amicilorü, precum și alü tuturor cunoscuțilorü, cu inima plină de durere facü cunoscutü, cumcă: Carolina Popu n. Nistorü vëduva onor. Petru cândva Popu fostü parochü gr. cat. în Mireșu-mare, după unü morbu îndelungatü împärtășitä cu s. Sacraminte ale moribunđilorü a reposatü în Domnulü la 8 Aprilie a. c. st. n. în etate de 66 ani. Römășitele ei pämentesci se vorü depune spre odihnä vecnică în cimiterulü bisericescü gr. cat. din Baia-mare în 10 Aprilie a. c. Baia-mare, la 9 Aprilie 1889. *Veronica Erdeli*, ca sorä. *Ignatiu Nistorü*, ca frate. *Stefanü Nistorü*, ca nepotü de frate. *Vasilü Geție*, protopöpu, ca ginere. *Alexandru Geție*, *Ioanü Geție*, *Maria Geție*, ca nepoți.

Fiä-i țërina ușörä și memoria binecuvëntatä!

Cursulü pieței Brașovü

din 25 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote romänesce	Cump.	9.44	Vënd.	9.47
Argintü romänescü	-	9.40	-	9.43
Napoleon-d'ori	-	9.47	-	9.50
Lire turcesce	-	10.72	-	10.77
Imperiali	-	9.72	-	9.77
Galbinü	-	5.60	-	5.63
Scriș. fonc. „Albina” 6%	-	101.—	-	—
„ ” 5%	-	98.50	-	99.—
Ruble rusesce	-	126.—	-	127.—
Discontulü	-	6 1/2—8%	-	pe anü.

Cursulü la bursa de Viena

din 24 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurü 4%	-	103.10
Renta de härtiä 5%	-	96.45
Imprumutulü căilorü ferate ungare	-	144—
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (1-ma emisiune)	-	99.70
Amortisarea datoriei căilorü ferate de ostü ungare (2-a emisiune)	-	—
Amortisarea datoriei căilorü terate de ostü ungare (3-a emisiune)	-	114.75
Bonuri rurale ungare	-	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	-	105.—
Bonuri rurale Banatü-Timișü	-	105.—
Bonuri cu cl. de sortare	-	105.—
Bonuri rurale transilvane	-	105.—
Bonuri croato-slavone	-	105.—
Despägubirea pentru dijma de vinü ungurescü	-	99.80
Imprumutulü cu premiulu ungurescü	-	144.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	-	131.70
Renta de härtiä austriacä	-	85.25
Renta de argintü austriacä	-	85.75
Renta de aurü austriacä	-	111.—
Losuri din 1860	-	144.80
Acțiunile băncei austro-ungare	-	905.—
Acțiunile băncei de creditü ungar.	-	906.—
Acțiunile băncei de creditü austr.	-	298.50
Galbeni împäresce	-	5.65
Napoleon-d'ori	-	9.49 1/2
Märci 100 imp. germane	-	58.57
Londra 10 Livressterlinge	-	119.90

Numere singlarice din „Gazeta Transilvaniei” ä 5 cr. se potü cumpära în tutunergia **I. Gross**, în librăria **Niculae Ciurcu** și **Adolf Albrecht**.

Editorü și Redactorü responsabilü:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XIII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numeri câte de 2—3 cōle cu ilustrațiuni frumōse; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrali ș. a. — mai departe tracteză cestiuni literare și științifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindena, precum și a celorlalte poporațiuni din patriā și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiā o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci, lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalī.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiuni. — Cursulū XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ cōle, și publică portretele și biografiile arhieriorū și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū științelorū teologice și între aceștia mulțime de predicē pre dumineci, serbătorī și diverse ocașiuni, mai alesū funebrali, — apoi studiū pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolare și literară. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere invederitā și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlā sēu învățaturī pentru poporū culese din diarulū unui scolarū de Dr. Georgiu Popa. — Opulū acesta, pentru povēturile lui valorōse, are sē ocupe unū locū de frunte în bibliotecile nōstre populare. D-lū autorū a avutū nimeritā idee, de a publica prin opulū de față unū diarū de școlā, ce și-lū făcuse ca elevū de anul I alū școlēi populare superioare din Cămpeni, va se dică pe când era în alū 4-lea anū de școlā. În acestū diar se cuprindū diferite impresiuni din copilăria, atātū din școlā câtū și afarā de școlā: o colecție bogată de diferite povēturī primite dela învățatorulū sēu, pe carī autorulū le-a prelucratū și dezvoltatū cu multā îngrijire. Cele mai fundamentale principiū cu privire la moralā, religiune, naționalitate, igienā, economie, istoriā etc. etc. se aflā în acestū opū, așa că singurū numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitululū despre fumatū, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita sē nulipsescā din nici o bibliotecă poporală romānescă. Opulū cuprinde 289 pagine 8º — Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulū. Novellā originalā e Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.
Puterea amorului. Novellā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.
Idealulū perdutū. Novellā originalā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novellā originalā.—Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinar. Prețulū 15 cr.

Miseriile sociale. Novellā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Fântāna dorului. Novellā poporalā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrului. Baladā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Bunica și nepoțelulū. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulū 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie sē se însore. Novellā de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Brandā sēu Nunta fatalā. Schiță din emigrarea lui Dragoșū. Novellā istoricā națională. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune is-

toricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicā ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicōrā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Reginei Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirī și vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrōsa sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sătenulū Romānū. Cartea III și IV, cuprindū materii forte interesante și amuzante. Prețulū la ambele 50 cr. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectā de recepte din economiā, industriā, comerciū și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi—la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15.

Manualū de Gramaticā limbei romāne pentru scōlele populare în trei cursuri, de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năseudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30.

Nu mē uita. Colectiune de versuri funebrali, urmate de iertăciuni, epitafi și a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învățătorī și preparanđi. Broș. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cuvēntāri bisericescī în tōte serbătōrile de peste anū de Ioanū Papiu. — Unū volumū de peste 24 cōle 8º mare, hărțiā finā. — Numele d-lui I. Papiu este multū mai bine cunoscutū clerului romānū, decâtū sē fiā de lipsă a mai recomanda acestū nou productū alū d-sale. Clerulū romānū a învățatū a-i apreți scierile d-sale pentru însemnata lorū valōre literară. — Noulū tomū de predicī întrece însă tōte volūmurile de predicī edate până acum, prin întocmirea sa — avēndū o notiță

istoricā la fie-care serbătōre, — care arată timpulū introducerei, fazele prin carī a trecutū și modulū cum s'a stabilitū respectiva serbătōre. — Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 2 fl. v. a.

Cuvēntāri funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de mōrte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestū volumū de peste 24 cōle cuprinde: 8 cuvēntāri acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mōrte, 4 pentru casuri ordinare de mōrte întemplate în timpuri diferite ale anulū, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mōrte, 4 la înmormântarea omenilorū bătrāni, 5 la înmormântarea pruncilorū, tinerilorū și a junilorū, 9 la casuri de mōrte speciali; — apoi pe mai bine de patru cōle urmăzā o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciuni la bărbatulū dela muierē, 2 — a muierēi dela bărbatū, 3 — a părintelū dela fiū, 4 — a mamei dela fiū, 5 — a fiilorū dela părinți, 6 a fratelui sēu surorēi dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, mōșe, bunī, bune, străbunī, străbune, 8 — a nepoților dela unchiū și mătușe, 9 — dela nēmuri și consăngenī mai depărtatī, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune 11 — dela binefăcătorī, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandāmū clerului romānū acestū bogatū volumū de cuvēntāri funebrali și iertăciuni luate amēsuratū tuturorū cerințelorū preoțimeii fungente la casuri funebrali. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 2 fl. v. a.

Cuvēntāri bisericescī, tomulū III, scrise de Ioanū Papiu. — Acestū tomū cuprinde predicī pe Dumineci și se estinde pe 12 cōle 8º mare. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicū sēu concordanțele tradițiunei în două limbi—romānă și latină, tractezā despre primatulū bisericeii și se estinde pe 22 cōle 8º mare. — Scristū de Ioanū Papiu. — Opulū acesta a fostū recensatū favoritorū și lădat și de foile străine. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sēu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spiritalā a omului, despre relațiunile și scopulū lui espuse în modū popularū de profesorulū Dr. Iosifū Frappoși și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulū) de Ioanū Papiu. — Acestū opū, care se estinde pe 11, cōle 8º, e forte acomodatū ca premiu pentru cei ce absolvă scōla poporală, se vinde cu prețulū numai de 50 cr. esemplariulū speditū franco.

Manualū catecheticū pentru primii anī scolasticī, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostū profesor

de s. scripturā, catecheticā și metodicā în seminariulū archidiececanū din Blașiu, actualmente vicarū archiepiscopescū în Făgărașū. — Acestū opū de mare însemnătate pentru literatura catecheticā romāna este o prelucrare liberă, schimbândū unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băieților nōstri, ēr ceremoniele bisericescī înlocuindū-le cu cele prescise și usitate în biserica nōstră romānă. În note se arată și procederea ce are sē o observe catechetulū față cu discipulii sēi. Acēstā scriere are sē fiā unū îndreptarū în mână catechetelorū, învățătorilorū și a părinților la instrucțiunea religiōsā-moralā, ce au sē o dea micilorū băieți. — Prețulū unui esemplarū din acestū opū, — care pōrtā clausula aprobārei prea ven. Ordinariatū metropolitānū din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8º, avēndū mai multe poesii în textū, — este 1 fl.

Omiile celui dintre sfinți Parintelui nōstru Ioanū Gurā-de-Aurū la epistolele sfântului apost. Paulū către Titū și Filemonū. Traduse de Constantinū Morariu. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 60 cr.

Dumnezeesca liturgie a celui dintru sfinți parintelui nōstru Ioanū Chrysostomū compusā din operele aceluși sfinți părinte, de Ioanū Boroșiu parochū gr. cat. și ases. consist. Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericescī, forte frumosū ilustrată. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pânză 80 cr., legatū mai fin 1 fl., legatū în piele 1 fl.30, în legăturā de luxū 2.50—2.80

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericescī — frumosū ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50—3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscătōrei de D-đu urmatū de mai multe rugăciuni frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū legatū speditū franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla (Sz.-ujvár. — Transilvania), unde se cumpără acțiunile tuturorū băncilorū romāne cu prețurile cele mai bune.

Rugāmū pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiască a scrie pe couponulū mandatului postalū și numerii de pe fășia sub care au primitū diarulū nōstru până acum.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”